

LIDSKÉ A FOTOGRAFICKÉ LIMITY U OSOB S MENTÁLNÍM POSTIŽENÍM

Jana Hnilicová

Před časem byl v tomto časopise publikován příspěvek na téma „tvůrčí práce s filmem v kontextu celoživotního vzdělávání osob s mentálním postižením“. Autorka se zamýšlela především nad možným propojením technických prostředků (fotoaparát, kamera, počítač) a samostatným tvůrčím zapojením osob s mentálním postižením. Základy popisu rozvoje osobnosti u těchto osob opřela o zkušenosti s kurzy kamery a fotografie u *Tvůrčí skupiny Večernice*, jako konkrétní platformy při realizaci této myšlenky a aktivity.

Tvůrčí skupina Večernice se vzdělává pod občanským sdružením Asociace české videokultury MEDIALOG již déle než patnáct let. Za připomenutí stojí i zmínka, že skupina je téměř stejného složení jako v roce 2001, kdy začínala pracovat. Úkolem lektorů a spolupracovníků bylo a je vytvořit, zinscenovat pro tyto členy nejen příležitosti k účasti na společenských, odborných a kulturních akcích a tím přispět k postupnému začleňování těchto tvůrců do běžné společnosti, ale také prostřednictvím právě vytvořených dílek se sebezprezentovat v duchu myšlenky „jak to vidím já“. Je zapotřebí připomenout, že se nejedná o účast na charitativních akcích, kdy jsou tyto osoby často předkládány divá-

kovi jako ti, kterým mám, chci pomoci. Na výše zmíněných akcích jsou představováni jako lidé, kteří mají naopak pomoci otevřít oči nám všem z většinové společnosti.

Skupina natočila postupně devět filmů. Vzhledem k tomu, že někteří její členové mají problém se čtením a psaním, mají nevalné prognózy do budoucnosti, vznikala tato dílka jako skupinová spolupráce. Každý přispíval svojí dovedností k vytčenému cíli, tj. filmu, fotografické expozici. Ukázalo se, že s ohledem na jejich emoce se s nimi dá pracovat velmi dobře, jsou trpěliví, pracovití a pokorní. Dříve to byli zakřiknutí jedinci, dnes jsou z nich nebojácní umělci, neboť si svá díla dokáží obhájit a nabídnout divákovi.

Na dokreslení toho, jak to skupina všechno zvládá, připojuji originální autorský text od dlouholeté členky *TS Večernice* Denisy Stříhakové:

O kameře a kurzu kam pravidelně chodím

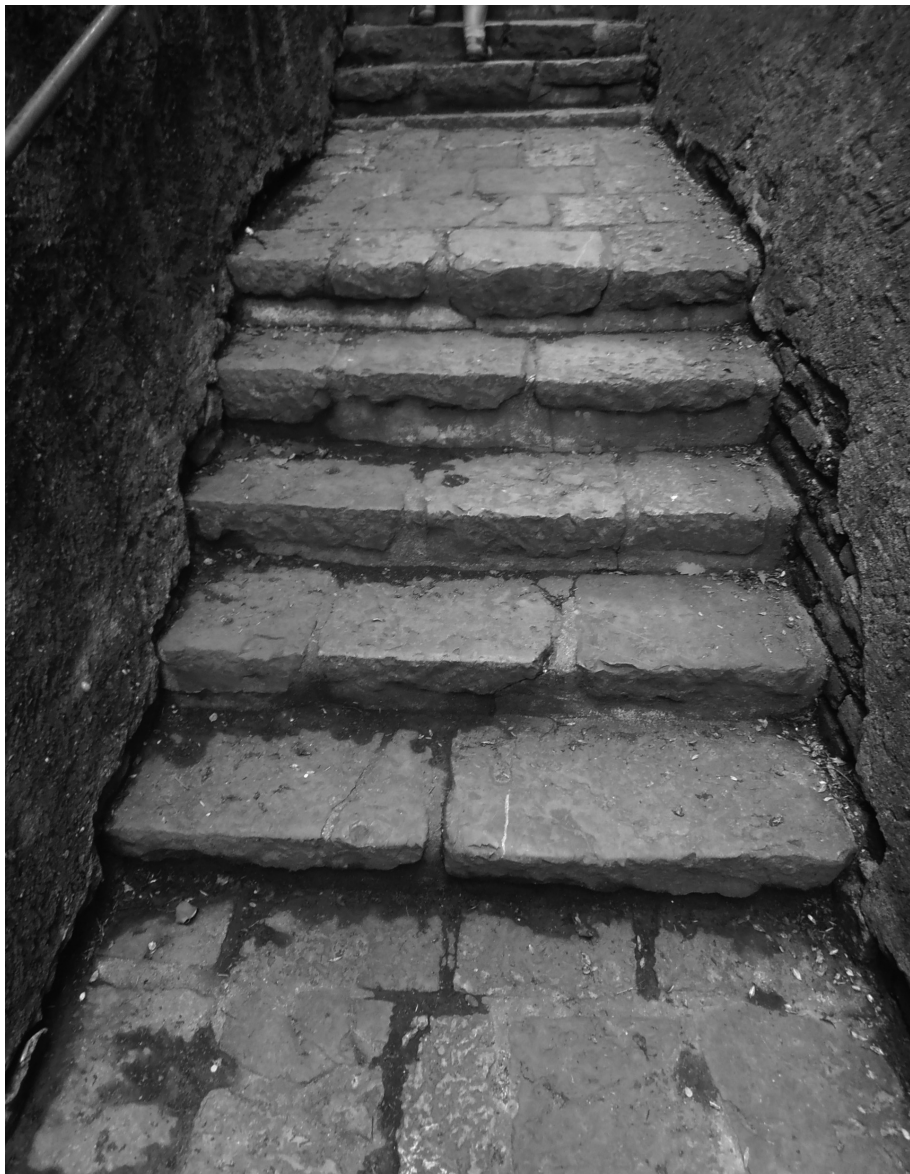
Jmenujeme se Večernice a jsme tvůrčí skupina. Naší vedoucí, učitelce, režisérce kamery říkám Janča. Je bezvadná, milá, trochu přísná, ale ono je to dobře, přísnost musí být! Když se natáčí film, tak je potřeba, aby nám Janča řekla, co se jí

*líbí, jak tančíme do rytmu hudby, hraje-
me podle scénáře, jsme kostýmově dobře
upraveni, zkrátka, co děláme dobře a co
špatně, abychom to opravili. Myslí to
s námi dobře, protože chce, abychom byli
stále lepší, abychom všechno zvládali.
Aby se nám náš videoklip povedl, mohli
jsme ho ukazovat na festivalech i po svě-
tě, protože potřebujeme finančně podpo-
řit. Janča má smysl pro humor a je s ní
legrace. Má dobré srdce. Naše současná
natáčecí skupina je složena z těchto jmen:
Peťas M., Marek, Jarda, Dan, Marcela,
Petr K., Jirka, Leošek a já. Někteří při-
cházejí, jiní odcházejí, ale zase se vracejí.
Známe se již dlouho a být spolu nás baví,
protože zažijeme hodně legrace. Každý
z nás má vedle natáčení a fotografování
i jiné záliby: balet, tanec, herectví, hru
na bubny, sport, jazyky, cestování, psaní
textů, básní, malování, práci na počítači,
chodíme do tanečních, pomáháme ro-
dičům. Všechny tyto naše záliby se dají
dobře využít při vzniku filmu, který – jak
je jistě známo – potřebuje od spisovatele,
scénáristy i dobrého kreslíře, kamerama-
na, fotografa, střihače, technika, herce,*

*tanečníka, hudebníka, kuchaře. Jsme
taková univerzální parta, kterou spojuje
i smysl pro humor. Často se na výuce nebo
při natáčení smějeme maličkostem a to se
k nám přidává i Janča. Vedle zálib se sna-
žíme pracovat v různých chráněných díl-
nách, podporovaném zaměstnání, stejně
tak bydlet v chráněném bydlení, abychom
počítali i na stará kolečka, až tady ne-
budou rodiče. Máme také každý z nás
své soukromé sny jako třeba je založení
rodiny, cestovat po celém světě, prorazit
v umění. S celou Večernicí jezdím pravi-
delně a s láskou.*

Celoživotní vzdělávání osob s men-
tálním postižením prostřednictvím vi-
zuálních obrazů světa je otevřený pro-
stor, který nemá nikde limit, a může ho
tak navštívit každý jednotlivec. Není to-
tiž nikde popsáno, kde se (ne)toulá tvůr-
čí srdce v každém z nás.

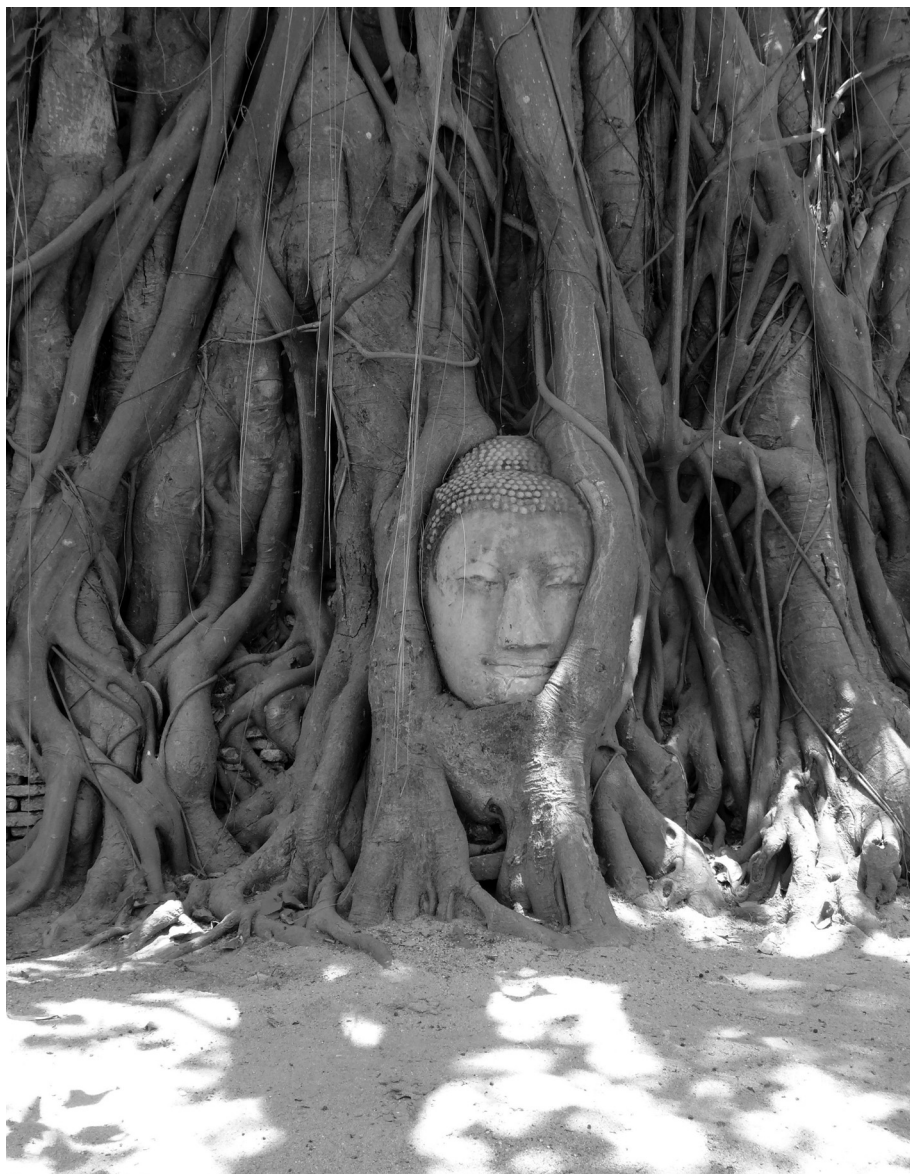
Práce s těmito autory stojí za to,
neboť filmové a fotografické výstupy
dokáží překvapit svojí silnou výpověd-
ní hodnotou, jak dokazují připojené
fotografie.



Schody domů do ústavu (Leander Tietz, 2012)



Nesvoboda (Denisa Střihavková, 2013)



Budha mezi kořeny (Marcela Klicperová, 2012)



Nebe (Marek Švihovec, 2010)



Díra a víra (Jiří Jedlička, 2011)